

Ime i prezime: _____, br. indeksa _____.

Ovaj list se predaje zajedno sa vežbankom.

Sve odgovore na postavljena pitanja upisati na naznačena mesta, a odgovarajuću analizu, obrazloženja odgovora i proračune dati u vežbankama. Svaki tačan odgovor mora biti i obrazložen.

Elektromotorni pogoni

Beograd, 24. april 2021.

I KOLOKVIJUM

1. Zadatak: Indukt motora jednosmerne struje sa nezavisnom pobudom napaja se iz trofaznog tiristorskog mosnog punoupravlјivog ispravljača, a pobuda (induktor) iz monofaznog tiristorskog mosnog punoupravlјivog ispravljača. Opterećenje motora je reaktivno i iznosi $m_m = 0,88 \cdot \omega$ r.j.

- a) Odrediti vrednost ugla paljenja monofaznog tiristorskog ispravljača, kao i ugao paljenja trofaznog tiristorskog ispravljača da bi brzina pogona iznosila 0,5 r.j. pri zadatom opterećenju.

Odgovor je na strani: _____ 0,8 poena

- b) Odrediti vrednost ugla paljenja monofaznog tiristorskog ispravljača, kao i ugao paljenja trofaznog tiristorskog ispravljača da bi brzina pogona iznosila 1,2 r.j. pri zadatom opterećenju. Da li pogon može trajno da radi u ovom režimu?

Odgovor je na strani: _____ 0,8 poena

- c) Odrediti zavisnost ugla paljenja od brzine tako da pogon ubrza sa konstantnim momentom u iznosu od 2 m_n od radne tačke određene u zadatku pod a) do brzine od 0,8 r.j. Nacrtati putanju radne tačke u $m-\omega$ ravni i izračunati vreme trajanja procesa ubrzanja.

Napomena: Smatrati da su elektromagnetne vremenske konstante indukta i pobude značajno manje od mehaničke vremenske konstante pogona.

Odgovor je na strani: _____ 1,4 poena

Podaci o motoru: $R_a = 0,1$ r.j.; $R_f = 1$ r.j.; $T_m = 0,5$ s. Karakteristiku magnećenja smatrati linearnom. Napon napajanja (ulazni napon) monofaznog ispravljača je $V_f = 1,174$ r.j., a međufazni (ulazni) napon kod trofaznog ispravljača je $V_{ll} = 0,855$ r.j. Zanemariti uticaj prekidnih struja.

Podsetnik:

$$\text{Izlazni napon trofaznog mosnog punoupravlјivog ispravljača: } U_a = \frac{3\sqrt{2}}{\pi} V_{ll} \cos \alpha$$

$$\text{Izlazni napon monofaznog mosnog punoupravlјivog ispravljača: } U_f = \frac{2\sqrt{2}}{\pi} V_f \cos \alpha$$

Teorijsko pitanje: U pogonu sa motorom jednosmerne struje sa nezavisnom pobudom primenjeno je kombinovano upravljanje (promenom napona indukta i promenom napona pobude). Nacrtati i objasniti područje praktično mogućih radnih tačaka u (m_m, ω) ravni, i obeležiti karakteristične tačke na dijagramu.

Napomena: U cilju lakšeg grafičkog prikaza koristiti tipične vrednosti za $R_a = 0,1$ r.j., $i_{amax} = 2$ r.j. i $\omega_{max} = 3$ r.j.

Odgovor je na strani: _____ 2 poena

Trajanje kolokvijuma iznosi 120 minuta.